

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ การวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลัก
ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ผู้วิจัยสรุปสาระสำคัญเป็นลำดับ
ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลใน
จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในจังหวัดลพบุรี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้
เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี
มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้
เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วน
ตำบลในจังหวัดลพบุรี โดยให้ตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ
ทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ของจำนวนประชากรทั้งหมด
698,471 คน

2. กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลหรือหน่วยวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง (accidental sampling) จนครบจำนวนตัวอย่างตามที่ต้องการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ประเภทคำถามปลายปิด (closed form) ลักษณะเป็นตัวเลขมาตราส่วนประมาณค่า (numerical rating scale) มี 5 ระดับ ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษานำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลด้านบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (check list)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาล 6 หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert) โดยการตรวจสอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยมีการแปลความหมาย 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมาก
ระดับ 3	หมายถึง	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยที่สุด

4. ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ทั้งหมด 124 แห่ง จำนวน 400 คน โดยให้ตอบแบบสอบถามโดยใช้วิธีการสุ่มเลือก (accidental sampling)

5. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจความถูกต้อง แล้วนำข้อมูลที่ได้มากำหนดรหัสและลงรหัสข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และค่าร้อยละ (percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนที่ได้ มาจากแบบสอบถามที่วัดระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี

5.3 แปลความหมายของคะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ แล้วแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดระดับ ดังนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541, หน้า 90)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง	การบริหารงานหลักตามธรรมาภิบาล ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ระดับน้อยที่สุด

5.4 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ โดยใช้การทดสอบค่า (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติใช้เปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดลพบุรี สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 62.7 มีอายุ 20-30 ปี จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.8 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 98.8 สถานภาพสมรส จำนวน 293 คน คิดเป็นร้อยละ 59.8 ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม จำนวน 193 คิดเป็นร้อยละ 48.3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 15,000 บาท จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ 6-10 ปี จำนวน 302 คน คิดเป็นร้อยละ 75.5

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ด้านภาพรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ หลักนิติธรรม รองลงมาคือ หลักคุณธรรม

หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ หลักการมีส่วนร่วม โดยรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 หลักนิติธรรม พบว่า ระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ประชาชนยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตาม กฎ ระเบียบเทศบัญญัติที่องค์การบริหารส่วนตำบลตราซัน รองลงมาคือ การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีโรงเรือนและที่ดินถูกต้องอย่างเป็นธรรม รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีการทำประชาพิจารณ์หรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อบังคับต่างๆ ที่มีผลบังคับใช้ให้ชุมชน ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ปฏิบัติ ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ

2.2 หลักคุณธรรม พบว่า ระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลประเมินผลการทำงานของบุคลากรโดยยึดหลักคุณธรรม รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมสนับสนุนและจัดอบรมให้ประชาชนรู้จักสร้างจิตสำนึกและมีคุณธรรมอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำกับดูแลเจ้าหน้าที่เทศบาล ให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระเบียบวินัย ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ พนักงานส่วนตำบลมีการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

2.3 ความโปร่งใส พบว่า ระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้เกิดความโปร่งใส รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ รับรู้ เช่น ข้อบังคับตำบล ข้อบังคับงบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้าง รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบล จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภายนอก ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสถานที่ให้ประชาชนได้เข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของทางราชการ, และ องค์การบริหารส่วนตำบลประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน จัดซื้อจัดจ้างทุกโครงการ

2.4 หลักการมีส่วนร่วม พบว่า ระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลได้ทำประชาคมก่อนดำเนินงานทุกโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มารับบริการครบทุกกิจกรรม รองลงมาองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วม รับฟังและร่วมให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำข้อบัญญัติ องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียนหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงาน

2.5 หลักความรับผิดชอบ พบว่า ระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ คณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน รองลงมาคือ คณะผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล รับฟังและนำข้อเสนอข้อร้องเรียนของประชาชนไปดำเนินการอย่างเต็มความสามารถ, และองค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบต่อการดำเนินงานโครงการต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลนำปัญหาหรือข้อร้องเรียนของประชาชนมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและแจ้งผลการปรับปรุงแก้ไขให้ประชาชนทราบ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการแบ่งงานหน้าที่ความรับผิดชอบการควบคุมภายในให้แก่พนักงานส่วนตำบลที่ชัดเจนและเหมาะสม

2.6 หลักความคุ้มค่า พบว่า ระดับความคิดเห็นภาพรวมอยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบล ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมและคุ้มค่า รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสรรใช้จ่ายงบประมาณโดยกระจายสู่ชุมชนอย่างทั่วถึงและคุ้มค่า รองลงมาคือ ระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่น เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยมุ่งเน้นให้เกิดการประหยัดงบประมาณ/ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า

3. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี

3.1 การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ พบว่า จำแนกตามเพศ ในภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักคุณธรรม, และหลักการมีส่วนร่วม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลักนิติธรรม, หลักความโปร่งใส, และหลักความคุ้มค่า พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกระดับการศึกษา พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

3.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

3.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

3.6 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ในภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักคุณธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ พบว่า ในภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักคุณธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ใช้หลักธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารพนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างให้ความสำคัญในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานได้อย่างดีมีประสิทธิภาพ ทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย เมื่อพิจารณารายด้าน มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายดังนี้

1. หลักนิติธรรม จากการศึกษาค้นพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ด้านหลักนิติธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการบริหารงานตามหลักนิติธรรมมากที่สุด และระดับมาก แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยยึดหลัก กฎหมาย, ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ด้วยความถูกต้อง ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับตามไปด้วย

การบริหารงานตามหลักนิติธรรมนี้ เป็นแนวทางให้องค์กรจะต้องนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทางเดียวกัน สร้างความเป็นระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นในองค์กร ทุกคนจะต้องยอมรับกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ได้ร่วมกันกำหนดขึ้นและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด โดยถือว่าการบริหารงานภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ โชตชัชวาลกุล (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาเขตอำเภอหนองหญ้าไซ จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับวิจัยของ อัมฉา สาเมเน็ง (2550, หน้า 118) ได้ศึกษาการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในทรรศนะพนักงานส่วนตำบล อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า โดยรวม ด้านความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า พนักงานส่วนตำบลได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. หลักคุณธรรม จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ด้านหลักคุณธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการบริหารงานตามหลักคุณธรรมมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้วยความเที่ยงธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรม ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม กำหนดกรอบการบริหารตามอำนาจหน้าที่ การบริหารงานตามหลักคุณธรรมนับว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมากในองค์กร ดังนั้นการบริหารงานในองค์กรด้านต่างๆ จะต้องยึดหลักคุณธรรมและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลนี้ เป็นแนวทางและยึดมั่นความถูกต้องดีงามให้บุคลากรในองค์กรยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวอย่างที่ดี มีความซื่อสัตย์ จริงใจ มีระเบียบวินัยเป็นที่พึงของประชาชนในพื้นที่ที่บริการอย่างแท้จริงเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่รัฐกระจายอำนาจมายังท้องถิ่นเพื่อบริการประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาลสิณมาลี ธีรัฐฉานล์ (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานเทศบาล กรณีศึกษา เทศบาลตำบลสำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานเทศบาลตำบลสำโรงเหนือ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านนิติธรรม รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านความโปร่งใส ด้านความคุ้มค่า และด้านการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

3. หลักความโปร่งใส จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการบริหารงานตามหลักคุณธรรมมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า

การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีการจัดระบบงานและข้อมูลข่าวสารเพื่อเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน และพร้อมที่จะได้รับการตรวจสอบอยู่ตลอดเวลาเพื่อสร้างความโปร่งใสและสร้างความเชื่อถือศรัทธาให้แก่ประชาชน

การบริหารงานตามหลักความโปร่งใสนี้ เป็นแนวทางและยึดมั่นความถูกต้องตั้งมาให้บุคลากรขององค์กรยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวอย่างที่ดี สร้างความไว้วางใจระหว่างองค์กรและประชาชน ถือเป็นการบริหารงานที่มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ทำให้ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องได้ชัดเจนสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ ปานคง (2552, บทคัดย่อ) รายงานการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวม พบว่า มีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกรายการ

4. หลักการมีส่วนร่วม จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วมมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เสนอความคิดเห็น การตัดสินใจปัญหาสำคัญและแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาต่างๆ มีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน เข้าร่วมฟังการประชุมสภาฯ เพื่อกำหนดนโยบาย ออกระเบียบข้อบังคับร่วมกัน

การบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วมนี้ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญขององค์กร ไม่ว่าจะด้วยการประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑา สุขโกษา (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ในเขตเทศบาลตำบลป้อมเปี้ย ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ในเขตเทศบาลตำบลป้อมเปี้ย ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับ บุษกรณ์ กรัมย์ (2551, หน้า 48-61) ได้ศึกษาการประเมินการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องมีการประเมินความคิดเห็น

เกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความโปร่งใส และมีการประเมินนโยบายอยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความรับผิดชอบ

5. หลักความรับผิดชอบ จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการบริหารงานตามหลักความรับผิดชอบมาก และมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐาน โดยการวางกรอบความรับผิดชอบให้มีขอบเขตที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งระบบงาน มีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการบริหารงาน คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและประชาชนโดยรวม

การบริหารงานด้วยหลักความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่สำคัญ บุคลากรทุกคนขององค์การควรตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของคนในสังคมและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และการกล้าที่จะยอมรับผลการกระทำของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของกมลลักษณ์ ลาภา (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของประชาชนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลทะเลชุบศร อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า แต่ไม่สอดคล้องกับ นภาพร ชูทอง (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลประศุก ตามทัศนะของประชาชนในเขตตำบลประศุก อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

6. หลักความคุ้มค่า จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ด้านหลักความคุ้มค่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีระดับการบริหารงานตามหลักความคุ้มค่ามาก และมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยเพิ่มความสามารถในการบริหารงานเพิ่มผลผลิตของ

ผลงานในทางบวกให้เกิดความคุ้มค่ากับต้นทุน และประโยชน์ที่ได้รับ การใช้ทรัพยากรให้ได้ผล ประโยชน์สูงสุด ธรรมชาติให้ประชาชนประหยัดทรัพยากรยึดแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ใช้งบประมาณแผ่นดินอย่างคุ้มค่า และจัดสรรตำแหน่งบุคลากรให้เหมาะสมกับงานและปฏิบัติหน้าที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

การบริหารงานด้วยหลักความรับผิดชอบต่อองค์กรสามารถบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม รักษาทรัพยากรที่มีอยู่อย่างสมบูรณ์เพื่อต่อยอดไว้ใช้ในอนาคต ตลอดจนธรรมชาติให้ประชาชนในเขตพื้นที่ใช้ทรัพยากรที่มีอย่างคุ้มค่า สอดคล้องกับวิจัยของ สุพจน์ ขำเจริญ (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลปางมะค่า อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลปางมะค่า อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลปางมะค่า อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง เพื่อพัฒนาการบริหารให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า คือบุคลากรในองค์การโดยเฉพาะผู้บริหารต้องมีความรอบรู้ข้อกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และการเคารพในความคิดที่แตกต่างการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริตยึดหลักความถูกต้อง เป็นธรรมกับทุกฝ่ายและมีความเสมอภาค เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบกิจการภายในองค์การและเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างตรงไปตรงมา เปิดโอกาสให้ประชาชนรับรู้และสนองความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญและการมีส่วนร่วมทุกมิติมีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานโดยวางกรอบการรับผิดชอบต่อองค์การให้มีขอบเขตที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งระบบงาน บริหารงานในองค์การให้เกิดความคุ้มค่า แต่ไม่สอดคล้องกับ ชีรพงษ์ กันทรสมบูรณ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกไม้ อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกไม้ อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกไม้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน 6 ด้าน พบว่า มีด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านนิติธรรม ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการรับผิดชอบต่อสังคม ด้านที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส และด้านความคุ้มค่า

7. การทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามเพศ ในภาพรวมไม่พบความแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า หลักความโปร่งใส และหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุษกรณ์ กกรัมย์ (2551, หน้า 48-61) ศึกษาเรื่องการประเมินการบริหารงานตามหลักการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการเปรียบเทียบเมื่อ จำแนกตามเพศ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.1 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามอายุ พบว่า ในภาพรวมแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักคุณธรรม, และหลักการมีส่วนร่วม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หลักนิติธรรม, หลักความโปร่งใส, และหลักความคุ้มค่า พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

7.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามการศึกษา พบว่า ในภาพรวม และรายด้านไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติพงษ์ ป่านคง (2552, บทคัดย่อ) รายงานการวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ ตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลโพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ผล การศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบล โพสังโฆ อำเภอค่ายบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี ของผู้ตอบ จำแนกตามเพศ อาชีพ สถานภาพสมรส และอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ส่วนระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน

7.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามอาชีพ พบว่า จำแนกตามอาชีพ พบว่า ในภาพรวมและรายด้านไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑา สุขโกษา (2552, บทคัดย่อ) ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ในเขตเทศบาลตำบลป้อมเปี้ย ตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามทัศนะของเจ้าหน้าที่ในเขตเทศบาลตำบลป้อมเปี้ย ตำบล หนองโน อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้มาจากประชากร ผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพเกษตรกรรมไม่ค่อยใส่ใจหรือเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่มีผลต่อการประกอบอาชีพของประชาชนในเขตตำบลบ้านเลน อำเภอบางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา

7.4 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ในภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักคุณธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานแต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นภาพร ชูทอง (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลประศุก ตามทัศนคติของประชาชนในเขตตำบลประศุก อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษาพบว่า พบว่า จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักความรับผิดชอบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05 จำแนกตามรายได้พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามอาชีพ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักความคุ้มค่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่ พบว่า โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7.5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จำแนกระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ พบว่า ในภาพรวมไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลักคุณธรรม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีรพงษ์ กันทรสมบุรณ์ (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกไม้ อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกไม้ โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านนิติธรรม ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า

มากกว่าประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกไม้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และด้านความคุ้มค่า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กรต่างๆ ให้ตรงกับความต้องการของประชาชนโดยตรง ดังนี้

1. ด้านนิติธรรม ข้อที่มีข้อเจตนาที่น้อยที่สุด คือ การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กล่าวได้คือ การใช้อำนาจของนิติรัฐดำเนินไปควบคู่กับนิติธรรมต้องเน้นความถูกต้องมากกว่าความถูกต้อง จึงต้องให้ผู้บริหารและข้าราชการในองค์กรต้องศึกษากฎหมายและระเบียบ เพื่อให้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบ และข้อบังคับเป็นที่ยอมรับของประชาชนทุกฝ่าย การบังคับใช้กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการต้องเป็นที่ยอมรับของสังคม เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกข้อบัญญัติตำบลให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนเอง เช่น การจัดประชุม การทำประชาพิจารณ์ หรือการแสดงประชามติ

2. ด้านคุณธรรม ข้อที่มีข้อเจตนาที่น้อยที่สุด คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการเลือกตั้งมาโดยสุจริตไม่มีการร้องเรียนใดๆ และพนักงานส่วนตำบลมีการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม แนวทางการแก้ไข คือ ผู้บริหารควรยึดหลักคุณธรรม ด้วยการยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐถือหลักในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นคนไทยที่มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัยยึดหลักภาวะผู้นำที่ดี และปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ประชาชน โดยเฉพาะการครองตน ครองคน ครองงาน บริหารงานในองค์กรโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง สร้างความชอบธรรมในการปฏิบัติงานให้เป็นที่ยอมรับของประชาชน และปลูกจิตสำนึกด้านจิตอาสา (Public mind) และที่สำคัญที่สุด คือ องค์กรควรรับฟังเหตุและผลของประชาชนด้วยความเป็นกลางไม่ชี้นำ

3. ด้านความโปร่งใส ข้อที่มีข้อเจตนาที่น้อยที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดสถานที่ให้ประชาชนได้เข้าตรวจสอบข้อมูลข่าวสารของทางราชการ, และองค์การบริหารส่วนตำบลประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานจัดซื้อจัดจ้างทุกโครงการ แนวทางการแก้ไข คือ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ต่อประชาชนอย่างตรงไปตรงมาโดยให้มีการจัดระบบงานและข้อมูล

ข่าวสารเพื่อเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณชน มีช่องทางและกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบการใช้งบประมาณ และกำหนดช่องทางในการประชาสัมพันธ์นโยบายหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภา เพื่อสร้างความไว้วางใจระหว่างองค์กรและภาคประชาชน

4. ด้านการมีส่วนร่วม ข้อที่มีข้อเจตียน้อยที่สุด คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียนหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงาน กล่าวคือ องค์กรบริหารส่วนตำบลควรเปิดช่องทางหรือโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้เสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญ และมีส่วนร่วมทุกมิติ เช่น มีส่วนร่วมคิด เสนอความคิดเห็นการทำประชาพิจารณ์ หรือแสดงประชามติ ทั้งนี้ ผู้บริหารและพนักงานองค์กรบริการส่วนตำบล ควรเคารพการตัดสินใจของประชาชนในพื้นที่ที่ให้บริการ ให้ประชาชนเสนอความคิดเห็นความต้องการตามเงื่อนไขของกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ

5. ด้านความรับผิดชอบ ข้อที่มีข้อเจตียน้อยที่สุด คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลมีการแบ่งงานหน้าที่ความรับผิดชอบการควบคุมภายในให้แก่พนักงานส่วนตำบลที่ชัดเจนและเหมาะสม กล่าวคือ การปฏิบัติหน้าที่บริการประชาชนถือเป็นภารกิจหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากรัฐบาลมอบอำนาจให้ท้องถิ่นหรือการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นบริหารงานเพื่อบริการประชาชนภายใต้กฎหมาย และอยู่ในกำกับของรัฐบาล บุคลากรในองค์กรต้องรับทราบบทบาทหน้าที่และมีจิตสำนึกในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร ทั้งนี้ จึงต้องสร้างจิตสำนึกให้บุคลากรตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายหรือตามกฎหมาย และฝ่ายบริหารต้องมีความกล้าหาญที่จะให้คุณให้โทษต่อบุคลากรในองค์กร เพื่อสร้างความชอบธรรมในการบริหารงาน โดยมีการกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานโดยการวางกรอบความรับผิดชอบให้มีขอบเขตที่ชัดเจนครอบคลุมทั้งระบบงาน

6. ด้านความคุ้มค่า ข้อที่มีข้อเจตียน้อยที่สุด คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยมุ่งเน้นให้เกิดการประหยัดงบประมาณ/ใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า องค์กรบริหารส่วนตำบลควรจัดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์องค์กร โดยใช้หลัก SWOT หาจุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรค เพื่อสร้างความพร้อมในการใช้งบประมาณให้ถูกต้องตามความต้องการและตรงตามเป้าหมายของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลนั้นๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารและพนักงานในองค์กรบริหารส่วนตำบลเสียก่อน ว่ามีระดับความรู้ความเข้าใจมากน้อยเพียงใด

เพราะถ้าผู้บริหารและพนักงานขาดความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมาภิบาลเสียแล้ว ก็ไม่สามารถนำหลักธรรมาภิบาลไปบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลพบุรี จากประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างโดยรวม เพื่อศึกษาข้อมูลว่ามีการใช้หลักธรรมาภิบาลเหมือน หรือแตกต่างจากการวิจัยครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป